

Notitie: Bouwsteen onderwerpen voor PCL-werkprogramma 2022 ten behoeve van PUB-bijeenkomst

BMC, 12 januari 2022

1. Inleiding en aanpak

1.1 Inleiding

De Provinciale Commissie Leefomgeving (PCL) stelt begin 2022 haar werkprogramma tot aan de Provinciale Statenverkiezingen van maart 2023 vast. Voorafgaand hebben we geïnventariseerd over welke onderwerpen Provinciale Staten (PS) en Gedeputeerde Staten (GS) van de Provincie Utrecht graag adviezen willen ontvangen van de PCL en welke onderwerpen de PCL zelf wil onderzoeken. Tijdens de PUB-bijeenkomst (Provinciale Utrechtse Bondgenoten) in februari zullen de PCL, PS, GS en een ambtelijke afvaardiging van de provincie Utrecht met elkaar in gesprek gaan over de onderwerpen voor het werkprogramma. Voorliggende notitie is een bouwsteen voor dit gesprek. Zij is op basis van input van GS en ambtelijke organisatie opgesteld¹. De notitie bevat een lijst met onderwerpen die mogelijk geschikt zijn voor de PCL-adviezen, een beschouwing van deze onderwerpen door BMC op aan de hand van enkele richtinggevende vragen en aanbevelingen voor het opstellen van het werkprogramma van de PCL.

¹ Vanuit PS is op dit moment nog geen input ontvangen.

1.2 De richtinggevende vragen

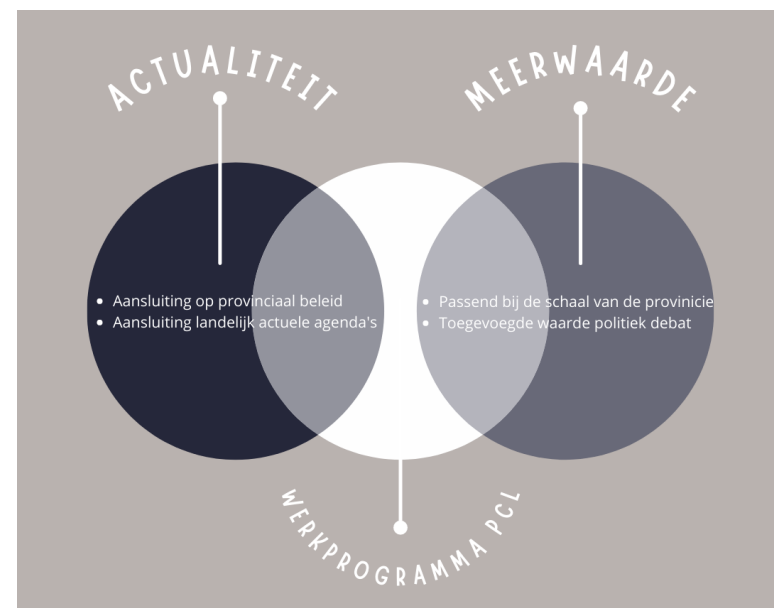
De aangedragen onderwerpen kunnen worden afgewogen op twee hoofdaspecten: 1) De actualiteit en timing en 2) De meerwaarde voor het provinciale debat (politiek en bestuurlijk) van de provincie Utrecht. Voor beide aspecten hebben wij een aantal richtinggevende vragen geformuleerd. Deze vragen kunnen - afhankelijk van de definitieve opzet van de PUB-bijeenkomst - gebruikt worden om het gesprek aan te gaan over de onderwerpen voor het werkprogramma.

Relevante vragen over actualiteit en timing zijn:

- In hoeverre sluit het aangedragen onderwerp aan op de Omgevingsvisie en de lopende beleidsontwikkeling van de provincie Utrecht? Ontbreken er nog onderwerpen?
- Hebben de genoemde de onderwerpen een meerwaarde als de vergelijking wordt gemaakt met de onderwerpen van de landelijke adviesorganen en die met BrabantAdvies? Ontbreken er nog onderwerpen?

Relevante vragen over de meerwaarde voor het provinciale debat (politiek en bestuurlijk) zijn:

- In hoeverre sluit het aangedragen onderwerp aan bij het schaalniveau van de provincie?
- In hoeverre draagt het onderwerp en de vorm van het beoogde advies bij aan het provinciale debat (politiek en bestuurlijk) van de provincie Utrecht?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 gaan we in op de aangedragen onderwerpen die we in hoofdstuk 3 leggen naast het provinciale beleid en onderwerpen van landelijke adviesorganen en BrabantAdvies. In hoofdstuk 4 geven wij een voorzet voor het gesprek inzake de meerwaarde van de onderwerpen in het kader van het politiek debat en tot slot doen wij enkele aanbevelingen in hoofdstuk 5.

2. Voorstel onderwerpen voor het PCL- werkprogramma

Voor deze bouwsteen zijn onderwerpen voor het PCL-werkprogramma opgehaald bij de leden van GS en de ambtelijke organisatie. Ook hebben we een verkennend gesprek met de PCL gevoerd over de voorgenomen onderwerpen voor het werkprogramma. Van GS hebben we schriftelijk input ontvangen. Van de ambtelijke organisatie, de programmasecretaris en de voorzitter van de PCL hebben we door middel van gesprekken en toegezonden informatie de voor hen relevante onderwerpen opgehaald. De aangedragen onderwerpen zijn opgenomen in tabel 1.

Tabel 1: Voorstel onderwerpen voor het PCL- werkprogramma

Voorstel onderwerpen voor het PCL-werkprogramma (in de tekst aangeduid als 'de PCL-lijst')	Afzender van het voorstel
Binnenstedelijke ontwikkeling (verdichting) i.r.t. gezondheid.	GS: Rob van Muilekom
Werk- en bedrijfslocaties met ruimtelijke kwaliteit: mix of scheiding functies	GS: Huib van Essen
Combinatie landbouw en natuur/recreatie	GS: Huib van Essen
Woningbouw/Groen Groeit Mee	PCL
Droogte/Slim omgaan met water	PCL
Klimaatverandering/slimme oplossingen voor duurzame	PCL

energie	
Duurzame energie irt omgevingskwaliteit (natuur, gezondheid, landschap)	GS: Rob van Muilekom
Nieuwe kijk op de economie (gastspreker)	PCL
Mobiliteitstransitie c.q. Bereikbaarheidsprogramma i.r.t. gezonde leefomgeving	Ambtelijke organisatie en GS: Arne Schaddelee
Toekomst landelijk gebied Hoe komen we tot een integraal programma i.r.t. de nieuwe natuurvisie? Hoe organiseren we onszelf daarop?	Ambtelijke organisatie
Participatie	PCL
Corona (als invalshoek bij alle adviezen)	PCL
Samenwerken tenzij... hoe doen we dat i.r.t. de sturingsfilosofie uit de Omgevingsvisie?	Ambtelijke organisatie

3.Aansluiting op provinciaal beleid en andere adviesorganen

In dit hoofdstuk gaan we in op de actualiteit en timing van de voorgestelde onderwerpen, aan de hand van de volgende vragen:

- Aansluiting provinciaal beleid: in hoeverre sluit het aangedragen onderwerp aan op de Omgevingsvisie en de lopende beleidsontwikkeling van de provincie Utrecht?
- Aansluiting Landelijk actuele agenda's: in hoeverre sluit het aangedragen onderwerp aan op de landelijk agenda's van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli). Daarnaast is ter inspiratie getoetst aan de onderwerpen van de Noord-Brabantse 'evenknie' van de PCL, BrabantAdvies.

3.1 Aansluiting op provinciaal beleid

De Omgevingsvisie provincie Utrecht is op 1 april 2021 in werking getreden. De visie gaat in op hoe de provincie wenst dat de provincie Utrecht er in 2050 uit ziet. Combineren en concentreren is waar mogelijk een belangrijk uitgangspunt om slim om te gaan met de huidige en toekomstige ruimtebehoefte. In de Omgevingsvisie is een zevental thema's gedefinieerd waarmee de provincie werkt aan een gezonde en veilige leefomgeving. Dit zijn: stad en land gezond; klimaatbestendig en waterrobuust; duurzame energie; vitale steden en dorpen; duurzaam, gezond en veilig bereikbaar; levend landschap, erfgoed en cultuur; toekomstbestendige natuur en landbouw.

De Omgevingsvisie is een belangrijk vertrekpunt voor de ontwikkeling van het provinciale beleid. We hebben daarom onderzocht hoe de genoemde onderwerpen voor het werkprogramma van de PCL aansluiten bij deze thema's.

Daarnaast is het in verband met de timing van een onderwerp nuttig om te inventariseren aan welke programma's en visies de ambtelijke organisatie de komende twee jaar werkt. Uit de inventarisatie komen de volgende programma's en visies naar voren:

- Nieuwe natuurvisie (voorlopige werktitel, krijgt nog andere naam): 2022 opstellen, in 2023 vaststellen.
- Provinciaal Programma Wonen en Werken: 2022 opstellen, begin 2023 vaststellen.
- Nieuw Cultuur en erfgoedprogramma: in 2023 opstellen, na Statenverkiezingen (loopt eind 2023 af).
- Bereikbaarheidsprogramma: in 2022-2023 opstellen (Mobiliteitsprogramma loopt eind 2023 af).
- Programmaplan Energietransitie 2020 - 2025.
- Participatieverordening (nu in voorbereiding verwachting vaststelling medio 2022).

In onderstaande tabel staan de in hoofdstuk 2 genoemde onderwerpen afgezet tegen de Omgevingsvisie van de provincie Utrecht en de aansluiting op de beleidsontwikkeling.

Tabel 2: Aansluiting aangedragen onderwerpen op provinciaal beleid

Voorstel onderwerpen voor het PCL-werkprogramma (in de tekst aangeduid als 'de PCL-lijst')	Passend bij de omgevingsvisie van de provincie Utrecht	Aansluiting op beleidsontwikkeling
Binnenstedelijke ontwikkeling (verdichting) irt gezondheid.	Stad en land gezond	Provinciaal programma wonen en werken
Werk- en bedrijfslocaties met ruimtelijke kwaliteit: mix of scheiding functies	Vitale steden en dorpen	Provinciaal programma Wonen en werken
Combinatie landbouw en natuur/recreatie	Toekomstbestendige natuur en landbouw	Natuurvisie
Droogte/Slim omgaan met water	Klimaatbestendig en waterrobuust	Natuurvisie

Klimaatverandering/slimme oplossingen voor duurzame energie	Duurzame energie	Programmaplan Energietransitie 2020 - 2025
Duurzame energie irt omgevingskwaliteit (natuur, gezondheid, landschap)	Duurzame energie	Programmaplan Energietransitie 2020 - 2025, Natuurvisie
Woningbouw/Groen Groeit Mee	Vitale steden en dorpen	Provinciaal programma Wonen en werken
Nieuwe kijk op de economie (gastspreker)	Vitale steden en dorpen	Provinciaal programma Wonen en werken
Mobiliteitstransitie c.q. Bereikbaarheidsprogramma i.r.t. gezonde leefomgeving	Duurzaam gezond en veilig bereikbaar	Bereikbaarheidsprogramma
Toekomst landelijk gebied Hoe komen we tot een integraal programma? Hoe organiseren we onszelf daarop?	Toekomstbestendige natuur en landbouw	Natuurvisie
Participatie	Governance en organisatie	Participatieverordening
Corona (als invalshoek bij alle adviezen)	Governance en organisatie	Nee
Samenwerken tenzij... hoe doen we dat?	Governance en organisatie	Nee

Alle onderwerpen die zijn genoemd voor het PCL-werkprogramma zijn in redelijke mate te relateren aan de thema's van de Omgevingsvisie en de beleidsontwikkeling van de provincie. We constateren hierbij dat het thema '*Levend landschap, erfgoed en cultuur*' uit de Omgevingsvisie ontbreekt bij de inventarisatie van onderwerpen.

3.2 Aansluiting op onderwerpen landelijke adviesorganen en BrabantAdvies

We toetsen de onderwerpen van de PCL-lijst aan de 'landelijke actualiteit'. Wat zijn de onderwerpen van dit moment? Welke onderwerpen worden landelijk wel geagendeerd, maar staan niet op de voorgestelde lijst van onderwerpen voor het werkprogramma van de de PCL en welke onderwerpen zijn voor de PCL mogelijk van belang maar zien we niet terug op de landelijke lijst? We hebben er voor gekozen om de werkprogramma's van het PBL (werkprogramma 2021²), de Rli (werkprogramma 2022-2023) en het provinciale BrabantAdvies (werkprogramma 2021³) als referentie te nemen.

We kijken twee kanten op:

- passen de voorgestelde onderwerpen bij de landelijke actualiteit en bij BrabantAdvies als referentie?
- bevatten de lijsten met beleidsontwikkeling, de thema's van de omgevingsvisie of de lijst met landelijk actuele onderwerpen nog onderwerpen die niet genoemd zijn voor het PCL-werkprogramma?

Tabel 3: Vergelijking voorgestelde onderwerpen met landelijke adviesorganen en Brabantadvies

Voorstel onderwerpen voor het PCL-werkprogramma (in de tekst aangeduid als 'de PCL-lijst')	Landelijk adviesorganen		Vergelijking met BrabantAdvies
	PBL	Rli	
Binnenstedelijke ontwikkeling (verdichting) irt gezondheid.	Ruimtelijke inpassing woningbehoefte en ruimtelijke agenda leefomgevingsbeleid		(Brabantse) Verstedelijkingsstrategie voor een brede welvaart

² Het werkprogramma voor 2022 is op dit moment nog niet beschikbaar.

³ Het werkprogramma voor 2022 is op dit moment nog niet beschikbaar.

Werk- en bedrijfslocaties met ruimtelijke kwaliteit: mix of scheiding functies	Ruimtelijke inpassing woningbehoefte en ruimtelijke agenda leefomgevingsbeleid		(Brabantse) Verstedelijkingsstrategie voor een brede welvaart
Combinatie landbouw en natuur/recreatie	Voedsel, landbouw en natuur, halvering ecologische voetafdruk, vitaal platteland, analyse en verkenning stikstof en natuur	Herijking natuurbeleid	Bouwstenen voor toekomstig natuurbeleid en landbouwbeleid
Droogte/Slim omgaan met water	Klimaat en klimaatrisico's en Future Water Challenges	Kaderrichtlijn Water	Naar een robuust water en bodemsysteem (in Brabant)
Klimaatverandering/slimme oplossingen voor duurzame energie	PBL: Klimaat en klimaatrisico's en Future Water Challenges	Kernenergie en Finance en duurzaamheidstransities	Energietransitie van tekentafel naar uitvoering
Duurzame energie ert omgevingskwaliteit (natuur, gezondheid, landschap)	Klimaat en Energie verkenning en de Ruimtelijke agenda leefomgevingsbeleid		
Woningbouw/Groen Groeit Mee	Ruimtelijke agenda leefomgevingsbeleid		(Brabantse) Verstedelijkingsstrategie voor een brede welvaart
Nieuwe kijk op de economie (gastspreker)	Ruimtelijke effecten van meer circulair bouwen, meer circulair produceren en consumeren ontwikkelende landen		(Brabantse) Verstedelijkingsstrategie voor een brede welvaart en economisch en maatschappelijk impactvol investeren
Mobiliteitstransitie c.q.			

Bereikbaarheidsprogramma i.r.t. gezonde leefomgeving			
Toekomst landelijk gebied Hoe komen we tot een integraal programma? Hoe organiseren we onszelf daarop?	Voedsel, landbouw en natuur, halvering ecologische voetafdruk, vitaal platteland, analyse en verkenning stikstof en natuur	Herijking natuurbeleid	Bouwstenen voor toekomstig natuurbeleid en landbouwbeleid
Participatie			Draagvlak en participatie (in Brabant)
Corona (als invalshoek bij alle adviezen)	Thuiswerken na corona: gevolgen voor mobiliteit, wonen en werken	Groen uit de crisis - Green Deal	Brabant sterker uit de crisis
Samenwerken tenzij... hoe doen we dat?			Omgevingswet in uitvoering: lerende aanpak centraal
Economie en arbeidsmarkt			Arbeidsmarktregio's en de urgente opgaven
		Plaats en toekomst van het woningcorporatiestelsel	
		Beleid voor bedrijventerreinen	
		Vergeten Nederland?: In welke gebieden in Nederland is de brede welvaart daadwerkelijk aan	

		het afnemen?	
--	--	--------------	--

De onderwerpen die we hier zien zijn vaak vergelijkbaar met voorgestelde onderwerpen voor het werkprogramma van de PCL. Onderwerpen als de plaats en toekomst van het woningcorporatiestelsels, bedrijventerreinen en achterstandsgebieden (Rli) worden in 2022 nader onderzocht en komen niet terug op de lijst van voorgestelde onderwerpen. In de vergelijking met BrabantAdvies zien we *grosso modo* thematisch gezien een vrij grote overlap qua thematiek, zij het dat zij ook nog nader onderzoek doen naar arbeidsmarktregio's.

Er zijn onderwerpen die op de PCL-lijst staan maar vooralsnog niet op de werkprogramma's van PBL, Rli en BrabantAdvies zijn opgenomen:

- het onderwerp 'gezondheid' komt op meerdere plaatsen terug in de lijst van de PCL, namelijk in relatie tot binnenstedelijke ontwikkeling, duurzame energie, en mobiliteitstransitie. Bij de landelijke adviesorganen en BrabantAdvies komt het thema gezondheid niet expliciet terug. Een begrip als 'leefomgevingsbeleid' grenst hier inhoudelijk aan, maar is minder uitgesproken.
- de Mobiliteitstransitie staat wel op de PCL-lijst. PBL, Rli en BrabantAdvies noemen mobiliteitstransitie niet in hun programma's.

4. Meerwaarde voor debat

In dit hoofdstuk gaan we in op de meerwaarde voor het provinciale debat, aan de hand van de volgende vragen:

- In hoeverre sluit het aangedragen onderwerp aan bij het schaalniveau van de provincie?
- In hoeverre draagt het onderwerp en de vorm van het beoogde advies bij aan het provinciale debat (politiek en bestuurlijk) van de provincie Utrecht?

Wij geven de suggestie mee om in aansluiting op de vragen uit hoofdstuk 3 tijdens de PUB-bijeenkomst nader in te gaan op deze vragen. De ingebrachte onderwerpen zijn nog niet uitgewerkt, waardoor de meerwaarde voor het provinciale debat (politiek en bestuurlijk) nog lastig te beoordelen is. In onderstaand tabel doen wij daarom een suggestie voor de mogelijke richtingen om de onderwerpen aan te scherpen. Dit dient ter inspiratie voor de bespreking van deze vragen tijdens de PUB-bijeenkomst.

Tabel 4: Meerwaarde

Voorstel onderwerpen	Meerwaarde (mogelijke invulling)
Binnenstedelijke ontwikkeling (verdichting) irt gezondheid.	Hier strategisch en regionale schaal kiezen. Bijvoorbeeld: verdichting biedt kansen voor een gezonde leefomgeving maar vraagt om een zorgvuldige ruimtelijke gebalanceerde inpassing. Een vraagstuk is waar de grens van de verdichting ligt.
Werk- en bedrijfslocaties met ruimtelijke kwaliteit: mix of scheiding functies	Door stedelijke verdichting en door de krapte op de arbeidsmarkt (hoe trekken/behouden we talent) wordt de ruimtelijke kwaliteit op werk- en bedrijfslocaties nog belangrijker. Denk aan wonen en voorzieningen in combinatie met werk ivm levendigheid, creatieve werkomgeving, werk aan huis, en 24/7 veiligheid. Wanneer heeft wat de voorkeur en hoe bereiken we de beste ruimtelijke kwaliteit? En als afgeleide daarvan: waar zijn goede nieuwe bedrijfslocaties (bij knooppunten of wat meer afgezonderd bv?).

Woningbouw/Groen Groeit Mee	Bovenlokale/regionale schaal kiezen. Rood voor groen, schaken op de Heuvelrug, stenen voor stenen etc. Concepten waarbij het landschap niet alleen beschermd maar ook gefinancierd wordt uit de opbrengsten van woningbouw (en de ontwikkeling van bedrijven). Welke nieuwe onorthodoxe instrumenten zijn denkbaar en RvS-proef?
Combinatie landbouw en natuur/recreatie	Behoeftte aan goede voorbeelden en lessen, dit naar aanleiding van de discussie met LTO over groen groeit mee. Raakvlak met toekomst landelijk gebied. PCL en/of PARK?
Droogte/Slim omgaan met water	Droogte/ Slim omgaan met water is afhankelijk van de insteek c.q. afkadering van meerwaarde. Bijvoorbeeld focus op: <ul style="list-style-type: none"> • Klimaatadaptatie (droogte, hitte, overstroming) op bovenlokale/ regionale schaal. Dan valt het onderwerp klimaatverandering/ slimme oplossingen voor duurzame energie en eventueel samen met het onderwerp duurzame energie in relatie tot omgevingskwaliteit. • Kwaliteit van het water (het behalen van de Europese KRW doelen).
Klimaatverandering/slimme oplossingen voor duurzame energie	Klimaatverandering/slimme oplossingen voor duurzame energie is afhankelijk van de insteek van meerwaarde. Hierbij kunnen de volgende vragen worden gesteld: <ul style="list-style-type: none"> • Wat de link is tussen klimaatverandering en duurzame energie? Of, is er een link tussen duurzame energie en oplossingen voor klimaatadaptatie? • Wat voegt dit toe aan het programmaplan energietransitie 2020-2025? • Hoe verhoudt dit onderwerp zich tot de RES?
Duurzame energie irt omgevingskwaliteit (natuur, gezondheid, landschap)	Ook dit onderwerp vraagt mogelijk om een inkadering. Dit gaat over het spanningsveld in de RES-tot uitvoering brengen van de RES 1.0 en ontwikkeling naar RES 2.0. Strategisch en gekoppeld aan de rol van de provincie kan het gaan om: <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeringskracht: opwek duurzame energie in relatie tot bescherming groen, bodem, landschap en inwoner (gezonde leefomgeving) • Bestuurskracht: optreden als één overheid bij de uitvoering van de RES 1.0 • Toenemende duurzame energiebehoefte Utrecht stad versus impact omgeving
Nieuwe kijk op de economie (gastspreker)	Afhankelijk van het doel en het beoogde resultaat waarmee deze vorm wordt toegepast kan een gastspreker ook toegevoegde waarde hebben voor de advisering van PCL aan PS- GS.
Mobiliteitstransitie en het b	Mobiliteitstransitie i.r.t. een gezonde leefomgeving is van meerwaarde relevant voor de provincie

Bereikbaarheidsprogramma i.r.t. gezonde leefomgeving	wanneer de focus ligt op: <ul style="list-style-type: none">• de sociale agenda (vervoersarmoede en inclusiviteit)• kleine kernen• verdichtingsopgaven• ontsluiting werklocaties
Toekomst landelijk gebied Hoe komen we tot een integraal programma? Hoe organiseren we onszelf daarop?	Dit onderwerp is bij uitstek passend bij een van de schaal en kerntaken van de provincie. De meekoppelkansen en dilemma's van de diverse bestaande programma's inzichtelijk maken draagt bij aan het politieke debat. Om de 'meekoppelkansen' te kunnen benutten vraagt dit een andere manier van organiseren.
Participatie	Participatie is bij alle bovenstaande onderwerpen van belang. Het onderwerp kan daarmee een invalshoek zijn bij alle adviezen.
Corona (als invalshoek bij alle adviezen)	Het is relevant om te adviseren vanuit de gedachte wat de lange termijn effecten en kansen van de crisis zijn voor alle onderwerpen waarover PCL een advies uitbrengt.
Samenwerken tenzij... hoe doen we dat?	Een andere manier van werken/ werken onder de geest van de Omgevingswet/ provinciale Omgevingsvisie is bij alle bovenstaande onderwerpen van belang. Het onderwerp kan daarmee een invalshoek zijn bij alle adviezen.

5. BMC aandachtspunten

In de vorige hoofdstukken hebben we de actualiteit en meerwaarde voor het provinciaal debat van de aangedragen onderwerpen in beeld gebracht. Deze informatie biedt een handvat voor de invulling van de PUB sessie. In dit hoofdstuk geven wij een aantal aandachtspunten voor het (opstellen van het) PCL-werkprogramma mee.

1. Bepaal het aantal en de verhouding gevraagd en ongevraagd advies (passend bij de capaciteit van de PCL)

Uit de gesprekken komt naar voren dat de onafhankelijke positie van PCL als zeer belangrijk wordt beschouwd. Het ongevraagde advies is hierbij van meerwaarde omdat er vanuit deze positie nieuwe onderwerpen en invalshoeken worden geagendeerd. We constateren verschil in opvatting over de verhouding gevraagd/ongevraagd advies, de gekozen onderwerpen tussen provincie en PCL en de gewenste vorm van deze adviezen. We stellen voor om de wensen en verwachtingen over de verhouding gevraagd en ongevraagd advies in de PUB-sessie te bespreken en hierover een besluit te nemen.

2. Bundel waar mogelijk onderwerpen die samenvallen met de thema's van de provinciale Omgevingsvisie

De provinciale Omgevingsvisie is de paraplu waarin de provincie omschrijft hoe zij wenst dat provincie Utrecht er in 2050 uit ziet. Dit document is herkenbaar voor PS, GS de ambtelijke organisatie, de samenwerkende lokale overheden, andere partners en inwoners van de provincie.

3. Formuleer de onderwerpen actiegericht

De PCL-adviezen hebben een meerwaarde als zij een bijdrage leveren aan het provinciale bestuurlijke en politieke debat. Belangrijk hierbij is dat de onderwerpen passen bij de schaal van de provincie en dat de PCL komt met nieuwe inzichten die het debat verrijken. Een aandachtspunt hierbij is om de onderwerpen in het werkprogramma actiegericht te formuleren.

4. Maak afspraken over de planning, vorm en totstandkoming van een gevraagd en ongevraagd advies

De formulering van een onderwerp draagt bij aan de meerwaarde van een advies. We adviseren om gedurende het jaar af te stemmen over de (gevraagde/ongevraagde) onderwerpen, de planning/prioriteren van de adviezen en de vorm/totstandkoming van het advies. Uiteraard is de onafhankelijke positie van de PCL uitgangspunt. Idealiter geven GS en PS in de PUB-bijeenkomst een aantal aandachtspunten hierover mee. Daarnaast is afstemming met betrokkenen van de ambtelijke organisatie bij de start van een advies van toegevoegde waarde om de aanpak te toetsen en de onderwerpen daar waar nodig nader in te kaderen.

5. Blik terug, leer en pas toe

Tenslotte adviseren we om na de afronding van een advies op het proces terug te kijken (of wat zwaarder: te evalueren). Dit kan een standaard onderdeel van het advies worden. Ditzelfde geldt voor de PUB-bijeenkomst, bijvoorbeeld aan de hand van de volgende vragen:

- Waren de doelstellingen en het beoogde resultaat vooraf aan de bijeenkomst voor iedereen duidelijk?
 - Hebben we onze doelstellingen en het beoogde resultaat behaald?
 - Hoe heeft de opzet van de bijeenkomst hieraan bijgedragen?
 - Hoe heeft de rolverdeling hieraan bijgedragen?
 - Is het vervolg voor alle partijen duidelijk?
-

BMC

Databankweg 26D
3821 AL Amersfoort

Postbus 490
3800 AL Amersfoort

(033) 496 52 00
info@bmc.nl
www.bmc.nl

KvK BMC Advies 32078667
IBAN NL91ABNA0504035754
BTW NL80.86.63.598 B.01